

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Дека́н факультету
_____ Свгенія НОВАК
“ 28 ” _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини
(назва навчальної дисципліни)
_____ обов'язкова _____

Освітньо-професійна

програма Декоративне мистецтво та ремесла

Спеціальність ВЗ Декоративне мистецтво та ремесла

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання _____ українська _____

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла»

Розробник (ки):

Жаворонкова Мирослава Іллівна – доцент, завідувачка кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заслужений майстер народної творчості України, членкиня Спілки дизайнерів України

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Літвінов Олександр Семенович – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заслужений художник України

Погоджено з гарантом ОП **Мирослава ЖАВОРОНКОВА**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНКОВА**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «**Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини**» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Предметом її вивчення є історичні, етнокультурні та мистецькі особливості декоративно-прикладного мистецтва Буковини, його традиційні ремесла, сучасні трансформації та перспективи розвитку у контексті культурної спадщини й креативних індустрій.

Робочою програмою освітньої компоненти передбачені:

- мета та завдання курсу,
- компетентності та програмні результати навчання,
- критерії оцінювання навчальних досягнень студентів,
- основні структурні елементи дисципліни.

Мета навчальної дисципліни:

- формування у студентів цілісного уявлення про розвиток і сучасний стан декоративно-прикладного мистецтва та ремесел Буковини;
- виховання розуміння їхньої культурної, історичної та естетичної цінності;
- розвиток здатності аналізувати тенденції збереження, відродження та інноваційного переосмислення ремісничих традицій у сучасному мистецькому середовищі;
- формування практичних умінь щодо дослідження, інтерпретації та презентації культурної спадщини регіону у творчих і наукових проєктах.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з історичними витоками та етапами розвитку декоративного мистецтва і ремесел Буковини;
- аналіз сучасних тенденцій та перспектив їх збереження і трансформації;
- формування навичок дослідження художніх особливостей народних промислів і ремесел;
- вироблення вміння порівнювати традиційні й сучасні підходи в декоративно-прикладному мистецтві;
- виховання національної ідентичності та розуміння значення ремесел як складової культурної спадщини України.

Пререквізити. Засвоєння навчальної дисципліни «**Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини**» ґрунтується на знаннях і вміннях, отриманих під час вивчення таких освітніх компонентів бакалаврського рівня:

- «Актуальні питання історії та культури України» (ОК1),
- «Філософія» (ОК2),
- «Історія сучасного мистецтва» (ОК5),
- «Педагогіка мистецтва» (ОК6),
- «Психологія творчості» (ОК7),
- «Історія декоративно-прикладного мистецтва Буковини» (ОК10).

Ефективність опанування дисципліни підсилюють знання, здобуті під час вивчення гуманітарного й фахового блоку: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Професійна іноземна мова», «Методика викладання спеціальних дисциплін», «Рисунок, перспектива, пластична анатомія».

Постреквізити. Вивчення дисципліни «**Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини**» є основою для:

- написання кваліфікаційної роботи магістра,
- підготовки до педагогічної та виробничої практик,
- формування компетентностей у сфері мистецтвознавчих і культурологічних досліджень,
- участі у науково-творчих проєктах, що спрямовані на збереження та популяризацію культурної спадщини регіону.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких

компетентностей та програмних результатів:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК5. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК3. Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення.

СК4. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації.

СК6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників декоративного мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського декоративного мистецтва.

ПРН2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

ПРН4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПРН7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПРН8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем декоративного мистецтва, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПРН11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

ПРН12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

ПРН14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

У результаті опанування курсу студент повинен:

Знати:

- основні стилі, техніки та символіку декоративного мистецтва і ремесел Буковини;
- історичний розвиток і регіональні особливості мистецьких шкіл та ремісничих традицій;
- значення декоративного мистецтва в культурному і соціальному житті Буковини;
- взаємозв'язок декоративного мистецтва з іншими гуманітарними науками (етнологією, психологією, культурологією, педагогікою).

Уміти:

- знаходити, класифікувати та критично аналізувати інформацію з різних джерел щодо декоративного мистецтва Буковини;

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усьо	у тому числі	усього	у тому числі

	го	лекц.					сем.					інд.	с.р.
		лекц.	сем	лаб	інд	с.р.	лекц.	сем	лаб	інд	с.р.		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття												
Тема 1. Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XIX століття	19	2	2			15							
Тема 2. Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва.	19	2	2			15							
Тема 3. Декоративне мистецтво та ремесла Буковини XX – XXI століття	21	3	3			15							
Разом за ЗМ1	59	7	7			45							
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва												
Тема 1. Провідні тенденції культурномистецького розвитку Буковини.	19	2	2			15							
Тема 2. Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва.	14	2	2			10							
Тема 3. Модерн у мистецтві Буковини.	14	2	2			10							
Тема 4. Сучасні митці Буковини	14	2	2			10							
Разом за ЗМ 2	61	8	8			45							

Усього годин	120	15	15			90							
--------------	-----	----	----	--	--	----	--	--	--	--	--	--	--

Тематика лекційних занять

№	Назва тем	Кількість годин
1	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини ХІХ століття: <i>Види традиційних ремесел: ткацтво, вишивка, гончарство, деревообробка; Художні особливості орнаментики та технік; Роль ремісничих осередків у культурному житті краю.</i>	2
2	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва: <i>Осередки культурного життя на Буковині; Музеї як центри збереження і популяризації народної культури; Культурно-просвітницька діяльність товариств.</i>	2
3	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини ХХ – ХХІ століття: <i>Трансформація традиційних форм у нових умовах; Синтез народного й професійного мистецтва; Сучасні напрями розвитку декоративно-ужиткового мистецтва.</i>	3
4	Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини: <i>Соціально-історичні умови розвитку культури; Взаємовплив народної та професійної творчості; Міжкультурні взаємини на території краю.</i>	2
5	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань: <i>Діяльність українських, румунських, німецьких та єврейських культурних осередків; Товариство «Руська бесіда», «Просвіта», інші організації; Музеї як осередки просвіти й науки.</i>	2
6	Модерн у мистецтві Буковини: <i>Архітектура та образотворче мистецтво стилю модерн; Особливості буковинського модерну; Відомі митці й архітектори, що працювали в стилі модерн.</i>	2
7	Сучасні митці Буковини: <i>Основні напрями й тенденції сучасного мистецтва краю; Відомі художники, скульптори, майстри декоративного мистецтва; Співіснування традиційного й авангардного у творчості.</i>	2
	Всього	15

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини ХІХ століття: Які види ремесел були найбільш поширеними на Буковині в ХІХ ст.? У чому проявляється локальна специфіка буковинських виробів? Які техніки орнаментики та декору характерні для цього періоду? Як соціально-економічні умови впливали на розвиток ремесел?	2
2	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва: Яку функцію виконували культурологічні товариства в ХІХ–ХХ ст.? Які музеї Буковини мали найбільший вплив на розвиток декоративного мистецтва? Як діяльність товариств впливала на збереження народних традицій? Чи можна назвати музеї рушійною силою культурної інтеграції?	2
3	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини ХХ – ХХІ століття: Які зміни відбулися у традиційних видах ремесел у ХХ ст.? Як глобалізація вплинула на розвиток декоративного мистецтва? Хто з сучасних митців розвиває традиції народних ремесел? У чому полягає значення декоративного мистецтва в сучасній культурі?	3
4	Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини: Які чинники найбільше вплинули на культурний розвиток краю? Як на формування мистецтва впливало багатонаціональне середовище? У чому полягає унікальність буковинської мистецької традиції?	2
5	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань: Які функції виконували культурологічні товариства? Які з них залишили найбільш відчутний слід у культурі Буковини? Чим відрізнялася діяльність українських товариств від інших? Яку роль відіграють музеї сьогодні?	2
6	Модерн у мистецтві Буковини: Які особливості має архітектура модерну в Чернівцях? Чим буковинський модерн відрізняється від загальноєвропейського? Які художники та архітектори представляли цей напрям? Як модерн поєднав традиційні й нові мистецькі форми?	2
7	Сучасні митці Буковини: Які напрямки сучасного мистецтва розвиваються на Буковині? Хто є найвідомішими представниками образотворчого та декоративного мистецтва? Як митці інтегрують народні традиції у сучасне мистецтво? Які перспективи розвитку мистецького середовища краю?	2
	Всього	15

Тематика практичних занять – не передбачена навчальним планом

Тематика лабораторних занять – не передбачена навчальним планом

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) -не передбачені навчальним планом

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва тем	Завдання для самостійної роботи	Кількість го
1	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини ХІХ століття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферат про один із провідних видів ремесел (ткацтво, вишивка, гончарство, різьблення). 2. Зібрати приклади орнаментів і мотивів, характерних для буковинського декоративного мистецтва ХІХ ст., зробити їх опис. 3. Скласти таблицю «Порівняння буковинських ремесел з ремеслами інших регіонів України у ХІХ ст.». 	15
2	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань у розвитку народного та професійного мистецтва	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати матеріали про діяльність культурологічних товариств («Просвіта», «Руська бесіда» тощо) та скласти схему їхньої ролі у розвитку мистецтва. 2. Підготувати презентацію про один із музеїв Буковини, що зберігає колекції декоративного мистецтва. 3. Написати есе «Чому музеї є важливими центрами збереження культурної пам'яті?». 	15
3	Декоративне мистецтво та ремесла Буковини ХХ – ХХІ століття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати коротке дослідження «Які нові техніки та матеріали з'явилися у декоративному мистецтві Буковини ХХ–ХХІ ст.?». 2. Створити фотоальбом (цифровий чи друкований) із сучасних зразків декоративно-ужиткового мистецтва регіону. 3. Написати порівняльну характеристику: «Традиційне і сучасне в буковинських ремеслах». 	15
4	Провідні тенденції культурно-мистецького розвитку Буковини	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти хронологічну таблицю культурно-мистецьких подій краю (ХІХ – поч. ХХІ ст.). 2. Підготувати доповідь «Взаємовплив культур на Буковині: українська, румунська, німецька, єврейська традиції». 3. Написати аналітичну замітку: «Які чинники впливали на культурний розвиток Буковини?». 	15
5	Роль культурологічних товариств та музейних об'єднань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити карту культурних центрів і товариств Буковини (ХІХ–ХХ ст.). 2. Провести порівняльний аналіз діяльності товариств різних національних громад (українців, румунів, німців, євреїв). 3. Підготувати інтерв'ю (у письмовій формі) з працівником музею або 	10

		культурного товариства про їхню роль у сучасному житті.	
6	Модерн у мистецтві Буковини:.	1. Зробити фотозвіт або презентацію «Архітектурні пам'ятки модерну у Чернівцях». 2. Підготувати міні-дослідження про одного художника чи архітектора, що працював у стилі модерн. 3. Написати есе «Чим буковинський модерн відрізняється від європейського?».	10
7	Сучасні митці Буковини:	1. Підготувати довідку-презентацію про одного сучасного митця (живопис, скульптура, декоративне мистецтво). 2. Провести дослідження: «Які теми та образи найчастіше з'являються у творчості сучасних митців Буковини?». 3. Написати статтю-роздум «Які перспективи розвитку мистецького середовища Буковини у XXI ст.?».	10
	Всього		90

Методи навчання

Методи навчання:

- словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія);
- наочні (спостереження, ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, навчальні фільми);
- практичні (вправи, розв'язання професійно зорієнтованих ситуацій, гейміфікація, дослідження, проектування);
- методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни);
- методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

– поточний контроль передбачає:

- *Усне опитування*: дискусія за темами семінарів; аналіз творів декоративного мистецтва (усний опис, характеристика орнаментики, технік).
- *Письмові роботи*: реферати та есе (напр. «Роль вишивки у культурі Буковини», «Перспективи розвитку декоративного мистецтва в XXI ст.»); самостійні завдання (порівняльні таблиці, презентації, фотоальбоми).
- Термінологічний диктант: перевірка знання понять: «орнамент», «ткацтво», «модерн», «ремесло», «декоративне мистецтво» тощо.
- Тести (Moodle): для перевірки базових знань фактів, дат, імен митців, технік.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмових контрольних робіт (автоматизованого тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі **екзамену** з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю
Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Макимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремих вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – 6 балів.

5–6 балів («відмінно»)

Студент під час виступу повністю, глибоко та послідовно розкрив тему, продемонстрував знання історичних та сучасних аспектів декоративного мистецтва і ремесел Буковини, навів приклади з практики та творчості відомих майстрів. Матеріал викладав вільно, без опори на конспект чи підручник, обґрунтував висновки, відповів на всі запитання викладача та одногрупників. Доповідь підготовлена з використанням широкого кола наукових джерел, музейних матеріалів та інтернет-ресурсів. Під час фронтального опитування дав правильні відповіді, без помилок виконав практичні завдання (аналіз зразків, опис орнаментів тощо), був активним протягом усього заняття і дав аргументовані відповіді на додаткові запитання.

3–4 бала («добре»)

Студент повно і правильно висвітлив основні аспекти теми, використовуючи підготовлений текст, зробив правильні висновки, але допустив незначні неточності у відповідях. Доповідь підготовлена з використанням кількох джерел літератури та інтернет-ресурсів, але прикладів та аналізу мистецьких явищ подано менше, ніж потрібно. Під час фронтального опитування більшість відповідей були правильними, проте у виконанні практичних завдань (аналіз мистецьких творів, визначення стилістичних особливостей тощо) траплялися незначні помилки.

2, бала («задовільно»)

Студент неповно розкрив тему, виклад матеріалу був поверховим і фрагментарним, зробив некоректні або непереконливі висновки. Доповідь підготовлена з використанням обмеженої кількості джерел (1–2), приклади з декоративного мистецтва та ремесел наведені уривчасто або відсутні. Під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшість запитань, допустив значні помилки у практичних завданнях (плутанина у термінах, стилях, прізвищах митців).

1, бала («незадовільно»)

Студент не розкрив тему, дав поверхові й непослідовні судження, не продемонстрував знань про декоративне мистецтво та ремесла Буковини. Доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела або взагалі без опори на наукову літературу. Під час опитування не зміг відповісти на більшість запитань, допустив грубі помилки у виконанні практичних завдань (неправильна характеристика творів, відсутність розуміння стилістики та традицій).

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
4	Завдання виконано вчасно, зміст повністю розкриває тему дослідження. Оформлення відповідає всім вимогам. Студент системно володіє матеріалом, може якісно презентувати його перед аудиторією (у тому числі з використанням ІКТ), вміє аргументувати власну думку, робить узагальнені висновки, підходить до роботи творчо.
3	Завдання виконано вчасно, зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає вимогам. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, проте робота містить менше власних узагальнень і прикладів, ніж на найвищому рівні.
2	Завдання виконано вчасно, зміст розкриває тему, але без глибокого аналізу. Оформлення відповідає вимогам. Студент здатен викласти основні положення роботи, але не робить узагальнень і висновків, демонструє поверхнєве розуміння теми.
1	Завдання виконано вчасно, але зміст поверхневий або фрагментарний. Студент не аналізує використані джерела, не здатен систематизувати матеріал, відчуває труднощі під час презентації результатів. Можливі суттєві недоліки в оформленні.
0	Завдання дублює відомі джерела без аналітичної обробки, має фрагментарний характер, виконане лише під керівництвом викладача. Більшість передбачених програмою завдань не виконано, студент не може презентувати роботу перед аудиторією.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Форма проведення – усна (усний іспит)

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – **40 балів**.

Екзаменаційні білети з ОК “Актуальність і перспективи декоративного мистецтва та ремесел Буковини” складаються із 3-х теоретичних завдань.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів		
A	«відмінно»	Якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов’язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
B, C	«добре»	Коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші філософські феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.
D, E	«задовільно»	Якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов’язувати їх із майбутнім фахом.

FX	«незадовільно» з можливістю перескладання	Коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.
F	«незадовільно» з обов'язковим повним курсом	Якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота							Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3+KP1	T4	T5	T6	T7+KP2	40	100
5	5	15	5	5	5	20		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань, для самоконтролю

1. Які основні види декоративного мистецтва та ремесел були поширені на Буковині в XIX столітті?
2. У чому полягає унікальність орнаментальних мотивів буковинської вишивки?
3. Які техніки традиційного ткацтва застосовували майстри Буковини?
4. Назвіть центри гончарства на Буковині в XIX–XX ст.
5. Яке значення мала різьба по дереву в народному мистецтві краю?
6. Як соціально-економічні умови XIX ст. впливали на розвиток ремесел?
7. Які культурологічні товариства діяли на Буковині у XIX–XX ст.?
8. Яку роль у розвитку народного мистецтва відіграла «Просвіта»?
9. Які музейні установи Буковини зберігають колекції декоративно-ужиткового мистецтва?
10. Як діяльність музеїв сприяла збереженню традиційних ремесел?
11. Які нові матеріали та техніки з'явилися у декоративному мистецтві Буковини в XX ст.?
12. Як на розвиток ремесел вплинула індустріалізація XX століття?
13. Які сучасні майстри декоративного мистецтва Буковини відомі в Україні та за її межами?
14. У чому полягає значення декоративного мистецтва в сучасному культурному середовищі?
15. Які чинники вплинули на формування багатонаціональної мистецької традиції Буковини?
16. Які провідні тенденції культурного розвитку краю можна виділити у XX–XXI ст.?
17. Як співіснували народне і професійне мистецтво на Буковині?
18. Які особливості мав стиль модерн у архітектурі Чернівців?
19. Назвіть відомих архітекторів і митців, що працювали в стилі модерн на Буковині.

20. Чим буковинський модерн відрізняється від загальноєвропейського?
21. Які художники та скульптори сучасної Буковини є найвідомішими?
22. Як сучасні митці інтегрують народні традиції у свою творчість?
23. Які виставки та фестивалі сприяють популяризації декоративного мистецтва Буковини?
24. У чому полягає актуальність збереження традиційних ремесел у XXI столітті?
25. Які перспективи розвитку декоративного мистецтва у зв'язку з глобалізацією?
26. Як сучасні технології (ІКТ, 3D-друк тощо) впливають на декоративно-ужиткове мистецтво?
27. Чому декоративне мистецтво важливе для формування регіональної ідентичності?
28. Які напрями співпраці музеїв і навчальних закладів сприяють збереженню ремесел?
29. Які проблеми існують у збереженні традиційного мистецтва Буковини сьогодні?
30. Які шляхи розвитку та популяризації декоративного мистецтва Буковини у майбутньому ви вважаєте найбільш перспективними?
31. Які основні стилі були характерними для образотворчого мистецтва Буковини у XIX столітті?
32. Який вплив мала австрійська культура на розвиток мистецтва Буковини в цей період?
33. Хто з художників Буковини XIX століття найбільше вплинув на розвиток місцевого мистецтва?
34. Які жанри були найбільш поширеними серед художників Буковини у XIX столітті?
35. Як народні традиції Буковини відобразилися в образотворчому мистецтві того часу?
36. Чим відрізнялися твори буковинських художників від мистецтва інших регіонів України в XIX столітті?
37. Які ролі відіграли місцеві ремесла та іконопис у формуванні художніх стилів Буковини XIX століття?
38. Які культурологічні товариства та музейні об'єднання мали найбільший вплив на розвиток народного мистецтва в Україні?
39. Як музейні об'єднання впливали на становлення професійного мистецтва в різних регіонах України?

Тести для самоконтролю

1. Поняття «міжкультурна компетенція» виникло:

- а) у XIX столітті
- б) на початку 70-х років XX століття
- в) у період Київської Русі
- г) у добу Відродження

2. Який із учених визначав міжкультурну компетентність як здатність приймати інші культури та виявляти повагу?

- а) Г. Нейнер
- б) Ю. Рибалко
- в) В. Щербаківський
- г) М. Сумцов

3. Що означає «писанка»?

- а) символ сонця
- б) прикрашене орнаментом яйце
- в) культовий предмет поховальних обрядів
- г) унікальний вид кераміки

4. Найдавніша українська керамічна писанка датується:

- а) IV ст. до н. е.
- б) VII ст. після н. е.
- в) IX ст. після н. е.
- г) XII ст. після н. е.

5. Які основні мотиви використовують у писанкарстві?

- а) геометричні, рослинні, зооморфні
- б) тільки геометричні

- в) лише християнські символи
- г) сюжетні малюнки з побуту

6. Який дослідник у 1874 р. вперше наголосив на важливості писанкових орнаментів для науки?

- а) Вадим Щербаківський
- б) Микола Сумцов
- в) Хведір Вовк
- г) Олена Пчілка

7. Хто у 1876 році видав книжку «Український народний орнамент» із замальовками писанок?

- а) Олена Пчілка
- б) Пелагея Литвинова
- в) Сергій Кульжинський
- г) Михайло Семвачов

8. Найбільший альбом про писанки XIX ст. («Опис колекції народних писанок») уклад:

- а) С. Кульжинський
- б) В. Щербаківський
- в) І. Гургула
- г) О. Кольберг

9. Який український дослідник написав працю «Писанки» (1881)?

- а) Микола Сумцов
- б) Вадим Щербаківський
- в) Василь Шухевич
- г) Микола Скорик

10. Де в Україні створено музей у формі писанки?

- а) Львів
- б) Київ
- в) Коломия
- г) Чернівці

11. Скільки писанок експонується у Коломийському музеї?

- а) близько 2 тисяч
- б) понад 5 тисяч
- в) понад 8 тисяч
- г) 12 тисяч

12. Який колір у буковинських писанках символізує родючість і весняне пробудження природи?

- а) чорний
- б) зелений
- в) жовтий
- г) синій

13. Який колір у буковинських узорах означає сонце та духовне тепло?

- а) червоний
- б) жовтий
- в) білий
- г) синій

14. Характерною рисою буковинських писанок є:

- а) стримана двоколірність
- б) багатоколірність із перевагою червоного та чорного
- в) лише геометричний орнамент

г) використання тільки рослинних мотивів

15. Який ремісничий осередок Буковини відомий різьбою по дереву?

- а) Вашківці
- б) Коломия
- в) Косів
- г) Вижниця

16. Ткацтво на Буковині традиційно розвивалося у:

- а) Сокирянському та Вижницькому районах
- б) Хотинському та Кіцманському
- в) Сторожинецькому та Глибоцькому
- г) тільки у Чернівцях

17. Який колір у буковинських орнаментах часто символізує вічність і духовність?

- а) синій
- б) чорний
- в) червоний
- г) зелений

18. Який напрям декоративно-прикладного мистецтва представлений на Буковині поряд із писанкарством?

- а) художня ковка
- б) вишивка
- в) мозаїка
- г) тиснення на шкірі

19. Яка функція декоративно-прикладного мистецтва вважається провідною?

- а) суто побутова
- б) естетична
- в) економічна
- г) розважальна

20. Які перспективи розвитку писанкарства на Буковині є найбільш актуальними?

- а) забуття традицій
- б) поєднання давніх мотивів із сучасними техніками
- в) заміна орнаментів цифровим друком
- г) відмова від писанки як символу

**Підсумковий контроль навчальних досягнень студентів
Екзаменаційні білети**

Білет 1	<ol style="list-style-type: none">1. Поняття та сутність декоративно-прикладного мистецтва.2. Основні види ремесел Буковини XIX ст.3. Проаналізуйте значення символіки червоного кольору у буковинських писанках.
Білет 2	<ol style="list-style-type: none">1. Виникнення писанкарства на українських землях.2. Діяльність Хведора Вовка та його внесок у дослідження писанок.3. Наведіть приклади сучасних писанкарських мотивів Буковини.
Білет 3	<ol style="list-style-type: none">1. Декоративно-прикладне мистецтво як частина духовної культури.2. Роль музейних та культурологічних товариств у збереженні традицій.3. Охарактеризуйте орнаменти, поширені у буковинських вишивках.

Білет 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні риси декоративного мистецтва Буковини ХХ ст. 2. Дослідження Олени Пчілки та їх значення для українського писанкарства. 3. Опишіть зв'язок орнаментів буковинських писанок із природними мотивами.
Білет 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Традиційні техніки різьблення по дереву на Буковині. 2. Писанка як етнокультурний символ українців. 3. Поясніть роль зеленого кольору у буковинських писанках.
Білет 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток ткацтва у різних районах Буковини. 2. Діяльність Сергія Кульжинського у вивченні писанок. 3. Складіть короткий опис буковинського килимового орнаменту.
Білет 7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провідні тенденції сучасного декоративного мистецтва Буковини. 2. Писанки у колекціях С. Кульжинського та М. Сумцова. 3. Поясніть значення жовтого кольору у буковинських орнаментах.
Білет 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні митці Буковини у галузі декоративного мистецтва. 2. Роль Коломийського музею писанкового розпису у збереженні традицій. 3. Наведіть приклад поєднання традиційних та сучасних технік у писанкарстві.
Білет 9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Модерн у декоративному мистецтві Буковини. 2. Значення вишивки у культурі буковинців. 3. Опишіть символіку синього кольору в писанках.
Білет 10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка керамічного виробництва на Буковині. 2. Внесок Вадима Щербаківського у дослідження писанкарства. 3. Поясніть, як змінився орнамент буковинських писанок у ХХ–ХХІ ст.
Білет 11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Функції декоративно-прикладного мистецтва в суспільстві. 2. Особливості художнього ковальства на Буковині. 3. Порівняйте орнаменти буковинських і подільських писанок.
Білет 12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Традиційні мотиви та узорі у буковинському писанкарстві. 2. Внесок Миколи Сумцова у дослідження українських писанок. 3. Складіть характеристику одного з відомих буковинських ремісничих центрів.
Білет 13	<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальність збереження народного мистецтва у ХХІ ст. 2. Вишивка як елемент буковинського національного костюма. 3. Опишіть символіку чорного кольору в писанкарстві.
Білет 14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Декоративне мистецтво та ремесла у контексті міжкультурної компетентності. 2. Роль українських етнографів у вивченні буковинських традицій. 3. Наведіть приклад сучасного фестивалю або виставки декоративного мистецтва на Буковині.
Білет 15	<ol style="list-style-type: none"> 1. Перспективи розвитку декоративно-прикладного мистецтва Буковини. 2. Вплив християнських традицій на символіку писанки. 3. Розробіть ескіз орнаменту для сучасної писанки з урахуванням буковинських традицій.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови

наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-for_malnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezul-na_vch-zdobuvachiv.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна:

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993. – 272 с
2. Будзан А. Ф. Різьба по дереву в західних областях України (XIX – XX ст.). Київ : Вид-во АН УРСР, 1960. 106 с
3. Вишнівецька М. У Чернівцях відкрилася виставка «Елементи народного костюма. День. 2015. №17. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/uchernivcyah-vidkrylasya-vystavka-elementynarodnogo-kostyuma> (дата звернення: 02.09.2022).
4. Гаврилюк, Р. М. Декоративно-ужиткове мистецтво Вижницької школи: традиції та новаторські творчі концепції : дис. ... канд. мистецтвозн. : 17.00.06 / Роман Миколайович Гаврилюк ; наук. керівник: Орест Михайлович Голубець ; М-во культури та інформ. політики України, Львів. нац. акад. мистецтв. – Львів, 2020. – 243 с.
5. Гнидька К. О. Етнофольклорна культура Буковини в умовах поліетнічних та глобалізаційних впливів / К. О. Гнидька // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2022. – № 2. – С. 35–43.
6. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посіб. / О.В. Гулей. — Суми : Видавництво СумДПУ, 2010. — [8,7] арк. : іл.
7. Жаворонков В. П. Дивлячись у майбутнє. Народне мистецтво. 2007. № 1-2. С. 61
8. Жаворонков В. П. До 100-річчя Вижницького коледжу прикладного мистецтва ім. В. Ю. Шкрібляка. Німчич, 2005. С. 121–123.
9. Жданович Ю. А. Метаморфози української орнаментики на слов'яно-романському пограниччі України. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 4. С. 48–54
10. Коберська Т. А. Образи-символи в давньоукраїнській міфологічній та християнській традиції: аксіологічний аспект. Гуманітарний часопис. 2016. № 4. С. 26–32
11. Косміна О. Українське народне вбрання = Ukrainian folk costume = Украинская народная одежда / гол. ред. Віргініус Строля ; відп. ред. Олена Кір'ятська. Київ : Балтія Друк, 2017. 62 с
12. Манько В. В. Українська народна писанка. – Львів: Свічадо, 2001. – 46 с.
13. Мистецтво другої половини XIX–XX століття. Історія українського мистецтва. Київ, 1970. Т.

4. Кн. 2. С. 331

14. Селівачов М. Новий погляд на традиційне мистецтво: анатомія жанру. *Бібліотечний вісник*. 2007. № 2. С. 40–41
15. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики: іконографія, номінація, стилістика, типологія. Київ : Ант, 2009. 408 с
16. Соломченко О. Г. Народні таланти Прикарпаття: Книга-альбом / О. Г. Соломченко. – Київ: «Мистецтво», 1969. – 160 с.
17. Станкевич М. Художнє дерево / М. Станкевич // Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат. – У 2-х т. – Т. 2: Етнологія та мистецтвознавство / Наук. Ред. С. Павлюк. – Львів: Ін-т народознавства НАНУ, 2006. – С 709-726.
18. Стоян С. П. Культурно-історичні метаморфози символізму в європейському образотворчому мистецтві : монографія. Київ : Міленіум, 2014. 358 с.
19. Суруджій Н. М. Писанки наших бабусь. Зібрання писанок Юрія Дмитровича Ференчука. – Чернівці: Місто, - 2016. – 200 с.
20. Чумарна М. І. На полотні вічності. Таємниці вишивки та вишивання. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2021. 144 с
21. Чумарна М. І. Я є Україна. Світоглядний всесвіт українців. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2021. 304 с

Додаткова:

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
2. Будзан А. Ф. Різьба по дереву в західних областях України (XIX – XX ст.). Київ : Вид-во АН УРСР, 1960. – 106 с.
3. Вишнівецька М. У Чернівцях відкрилася виставка «Елементи народного костюма». *День*. 2015. №17.
4. Гаврилюк, Р. М. Декоративно-ужиткове мистецтво Вижницької школи: традиції та новаторські творчі концепції : дис. ... канд. мистецтвозн. – Львів, 2020. – 243 с.
5. Гнидька К. О. Етнофольклорна культура Буковини в умовах поліетнічних та глобалізаційних впливів. // *Вісник НАКККіМ*. – 2022. – № 2. – С. 35–43.
6. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посіб. — Суми : Вид-во СумДПУ, 2010.
7. Жаворонков В. П. Дивлячись у майбутнє. Народне мистецтво. 2007. № 1-2. С. 61.
8. Жаворонков В. П. До 100-річчя Вижницького коледжу прикладного мистецтва ім. В. Ю. Шкрібляка. Німчич, 2005. С. 121–123.
9. Жданович Ю. А. Метаморфози української орнаментики на слов'яно-романському пограниччі України. // *Вісник НАКККіМ*. – 2022. – № 4. – С. 48–54.
10. Коберська Т. А. Образи-символи в давньоукраїнській міфологічній та християнській традиції: аксіологічний аспект. // *Гуманітарний часопис*. 2016. № 4. С. 26–32.
11. Косміна О. Українське народне вбрання. Київ : Балтія Друк, 2017. – 62 с.
12. Мистецтво другої половини XIX–XX століття. Історія українського мистецтва. Київ, 1970. Т. 4. Кн. 2. С. 331.
13. Селівачов М. Новий погляд на традиційне мистецтво: анатомія жанру. *Бібліотечний вісник*. 2007. № 2. С. 40–41.
14. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики: іконографія, номінація, стилістика, типологія. Київ : Ант, 2009. – 408 с.
15. Соломченко О. Г. Народні таланти Прикарпаття: Книга-альбом. – Київ: «Мистецтво», 1969. – 160 с.
16. Станкевич М. Художнє дерево. // Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат. – Львів: Ін-т народознавства НАНУ, 2006. – С. 709-726.
17. Стоян С. П. Культурно-історичні метаморфози символізму в європейському образотворчому мистецтві : монографія. Київ : Міленіум, 2014. – 358 с.
18. Чумарна М. І. На полотні вічності. Таємниці вишивки та вишивання. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2021. – 144 с.
19. Чумарна М. І. Я є Україна. Світоглядний всесвіт українців. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2021.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyjavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-koodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.

